

Szabadság

A Magyar Népi Szövetség
udvarhelymegyei hetilapja

Megjelenik minden kedden reggel
Felelős szerkesztő: Imets János

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Székelyudvarhely, Kökereszt-tér 3

„Az ellenséggel nem
tárgyalni kell, az el-
lenséget meg kell
verni -- a szóbeszéd
ideje elmúlt”.
(Lenin)

A Nagy Októberi Szociálista Forradalom XXXI. évfordulója

1948 november 7-én — orosz időszámítás szerint október 25-én — a szovjetnépek és az egész világ dolgozói a Nagy Októberi Szociálista forradalom harmincegyedik évfordulóját ünneplik. Az októberi forradalom világtörténelmi jelentősége nemcsak abban rejlik, hogy az első forradalom az emberiség történetében, amely a kizsákmányolás minden formáját megszüntette, hogy áttörve a világ-imperializmus frontját, a föld egyhatodát kitevő Oroszországot kizsákitotta a tőkés társadalmi rendből és megvalósította egy országban a szocializmust, hogy megnyitotta a proletárforradalmak korszakát, hanem abban is, hogy a munkásosztálynak, a világ dolgozóinak megmutatta a szociálista társadalom gyakorlati megvalósításához vezető és követendő utat.

Ezért van számunkra, — a Román Népköztársaság munkásosztálya, dolgozó parasztsága és haladó értelmisége számára — felmérhetetlen fontossága a nagy szociálista forradalom tanulságainak.

Október 25-én reggel 10 órakor a forradalmi katonai bizottság a következő Lenin-szerkesztette kiáltványt intézte Oroszország polgáraihoz: „Az ideiglenes kormány megdőlt! Az ügy, melyért a nép harcolt, a demokratikus béke azonnali felajánlása, a földesuri földtulajdon megszüntetése, a munkásellenőrzés a termelés felett, a szovjetkormány létesítése — mindez most biztosítva van. Éljen a munkások, katonák és parasztnak forradalma!”

A világ első szociálista állama tehát a békéért való harcban született. Első ténykedése a kizsákmányolás megszüntetése és a nép félrevezetésén alapuló, hazug polgári kormányzati formának, a dolgozó nép érdekeit szem előtt tartó szovjet-kormányzati formával való helyettesítése volt. A Lenin, Sztálin, Szverdlov és munkatársaik által gondosan előkészített felkelés teljes sikerre vezetett. A forradalom győzött. Október 25-én este megkezdődött a munkás és katonák kiküldött tanácsának orosz kongresszusa.

A békéről és a földről szóló dekrétumokkal kezdődött meg a kongresszus munkássága. A békéről szóló dekrétum megmutatta az egész világnak, hogy az új szociálista állam a béke állama, a háborús uszítóknak legkövetkezősebb ellensége. A földről szóló dekrétum megmutatta a parasztságnak, hogy a szovjet-hatalom végleg és visszavonhatatlanul megsemmisíti a faluban a földesurat

az elnyomással és kizsákmányolással együtt és ugyanakkor biztossá tette a parasztnak számára, hogy a földdel tényleg ő fog rendelkezni.

A tőkés ur rend szakértőinek minden jóslata ellenére, a szociálista forradalom győzött Oroszországban, — 14 kapitálista hatalom fegyveres beavatkozása sem tudta megsemmisíteni azt az államot, ahol a dolgozó nép maga vette kezébe sorsának irányítását.

Nem telt el két évtized és 1936-ban a Szociálista Tanácsköztársaságok Szövetségének sztálini alkotmánya bizonyosságot tett arról, hogy a szocializmus és a szovjetdemokrácia valóban legyőzhetetlenek. A szovjetdemokrácia a világ legelőrehaladottabb demokráciája, mert amíg a legfejlettebb polgári demokrácia is legfeljebb szavakban biztosítja a dolgozók jogait, addig a szovjetdemokrácia a tettek demokráciája, gazdaságilag alátámasztja és teszi lehetővé a jogok gyakorlását. A pihenés, a tanulás jogát a szanatóriumok és iskolák ezrei, ingyenes orvosi kezelés biztosítják. A Szovjetunióban nem létezik munkanélküliség, a szovjetmunkást nem gyötri a tőkés országok munkásainak a holnapot való rettegése. Ezt nevezik a munkához való jognak a Szovjetunióban. A nők a történelem folyamán itt válnak elsősorban egyenjogúvá a férfakkal. Az ifjúságot az egész szovjetdemokrácia szeretete veszi körül.

A szociálista forradalmat Oroszországban a munkásosztály a dolgozó parasztsággal együtt, a munkásosztály vezetésével valósította meg.

A Szovjetunió ma a világ egyik legnagyobb ipari állama. 30 év alatt nagyobb fejlődést tett meg, mint

a kapitálista államok 150 év alatt. A Szovjetunió mezőgazdasága a világ legjobban gépesített mezőgazdasága. Tudjuk, hogy a Szovjetunió szenvedte el a háború legszörnyebb pusztításait, de már 1947-ben elérte az ipari termelés háború előtti színvonalát. A sztálini ötéves terv 1950-re az ipari termelés színvonalának 50%-os emelését irányozza elő. Sok szovjetmunkásról mondják, hogy már 1950-ben él, mert már teljesítette az ötéves tervben vállalt kötelezettségeit.

Hol vannak a tőkés gazdasági rend „kiváló” szakértői, akik halálos biztossággal jóslták meg az ötéves terv bukását és a szociálista termelési rend elkerülhetetlen csődjét? A szociálista versenyek növekvő lendülete magával ragadja a dolgozó tömegeket. Az ipar növekedésével, a mezőgazdaság gépesítésével lényegesen nőtt a szovjetparasztság jóléte. 350.000 újabb traktort bocsátá

szociálista ipar a kolhozgazdaság részére s az új jelszó: „ne legyen falusi ház rádió nélkül” a kultúr színvonal emelkedését jelzi. Szverdlov vidékén az összes kolhozokat villanyosították, Moszkva vidékén pedig a legnagyobb részüket.

A szociálista forradalommal együtt jár a kultúrforradalom. A Szovjetunióban megszűnt az írástudatlanság s ma 653.000 diák jár felsőfokú intézetben, hatszor annyi, mint a cári Oroszországban s több, mint az összes európai országokban. Japánban és Kinában együttvéve. Olyan nemzetiségi vidéken, ahol a nép az írást sem ismerte, a szovjetkormány abc-ét szerkesztett számára. Ma színházai, újságai és felsőfokú intézetei van-

nak saját anyanyelvükön. Így oldotta meg a szociálista állam a nemzetiségi kérdést. Nem az oszd meg és uralkodjál elve alapján, hanem úgy, hogy az elmaradt nemzetiségeket felemelte a nagy orosz nép kultúr színvonalára. Sokan és különféleképpen akarták megoldani a nemzetiségi kérdést. Nekünk is vannak gyakorlati tapasztalataink. Allíthatja-e valaki, hogy a szociálista rendszeren kívül, sikerült valahol helyes megoldást találni?

A Szovjetunió 1949-re másfél-szer olyan hatalmas lesz, mint 1940-ben. Ez komoly figyelmeztetés a háborúra uszító imperialista kalandoroknak, akik a Szovjetuniót akarták elszigetelni, ami nem sikerült nekik, mert a béketábor ma hatalmasabb, mint valaha. A népi demokratikus rendszerek bevezetése hatalmas csapás a tőkés rendszerre. A kapitálista országokban a munkásosztály mind erősebben lép fel az éhínség és nyomor rendszere ellen. A francia és olasz munkásosztály bátor harca, a görög népi küzdelme, a spanyol nép ellenállása, az Egyesült Államokban növekvő haladó mozgalom, az angolai munkásosztály béketörekvése, a gyarmati népek felszabadító háborúja erősíti a Szovjetunió harcát a békéért. Ez a hatalmas béketábor, hogy Molotov szavaival éljünk: „több bölcseségre és nyugodtabb magatartásra fogja kényszeríteni az imperialistákat, mert feltehető, hogy a kapitálistusznak nem érdeke saját összeomlásának siettetése.”

Ezek az erőviszonyok ma a Nagy Októberi Szociálista Forradalom harmincegyedik évfordulója pillanatában, amikor a történelem hazánkban is napirendre tűzte a szocializmus megvalósítását. A Szovjetunió tapasztalatai bebizonyították, hogy a szocializmust nem lehet másképpen megvalósítani, mint a kérlelhetetlen osztályharc útján, az összes kizsákmányoló elemek ellen, a városban úgy, mint a falvakon. A munkásosztály és a dolgozó parasztság szoros szövetsége szükséges a sikerhez. A parasztság csak a munkásosztály vezetésével tudja felszámolni a falu kizsákmányoló elemeit. A falvak szociálista átalakulása, mely a dolgozó parasztság életszínvonalának emelését hozza magával, a mezőgazdasági gépek termelésével, a parasztság meggyőzése útján készíthető elő.

A szocializmus építése ellen a kisajátított földesurak, a kapitálisták, városban és falun, a fasiszta és reakciós maradványok, a Vati-

kán bérencei szívós ellenállást tanúsítanak. Ezekkel az osztályellenességekkel szemben kiméletlen harc t kell folytatnunk. „Az ellenességgel nem tárgyalni kell, az ellenességet meg kell verni — mondta Lenin — a szóbeszéd ideje elmúlt.”

A RMP vezetése mellett országunk dolgozói a szociálisták megvalósításának útjára léptek. Hogy ez megtörténhetett, a felszabadító dicsőséges szovjet hadseregnek, a Szovjetunió segítségének köszönhető, — a szovjet-népnek, amely a kommunista (bolsevik) párt vezetésével biztosan halad a kitűzött cél felé: a „mindenkire kiterjedő munkásság szerint, mindenkinek munkája szerint” már megvalósított szociálista társadalomból, a „mindenkire kiterjedő munkásság szerint és mindenkinek szükségletei szerint” alap-

elven felépülő kommunista társadalom felé.

A Nagy Októberi Szociálista Forradalom zászlója mögé sorakoznak a világ békeszerető egyszerű emberei, a demokrácia és a szociálisták egyesült erői, mert amint Molotov mondta a forradalom harmincadik évfordulóján tartott beszédében: „A Nagy Októberi Szociálista Forradalom megnyitotta a népek szemét, megmutatta, hogy a kapitalizmus korszaka a végéhez közeledik és biztos utak nyíltak meg az általános béke és a népek nagyarányú fejlődése felé. Az imperiálisták lábala alól kicsuszik a talaj. Lázás erőfeszítéseik nem fogják megmenteni a kapitalizmust a közeli pusztulástól, olyan korban élünk, amelyben minden út a kommunizmus-hoz vezet.”

-9-

Testvéri üdvözlésünket küldjük a baráti népi demokráciák népeinek, amelyek a szociálisták építik!

A MNSz megyei szervezetének tisztújító közgyűlése

A MNSz udvarhelymegyei szervezete is megtartotta október 31-én — a megye községeiben és városai-ban megtartott vezetőség-választások után — tisztújító közgyűlést. A helyi szervezeteket a gyűlésen mintegy 400 kiküldött képviselte.

Imets János képviselő megnyitó beszédében a MNSz másfél éves munkáját és az azalatt történt országos eseményeket ismertette.

Az üdvözlések után Jakab László terjesztette elő titkári jelentését. Ebből kitért, hogy a taglétszám a tavalyi 13 885-ről 17 136-ra emelkedett. A jelentés beszámolt a többi bizottság munkájáról is. A tanügyi bizottság munkájának legszebb eredménye 26 analabéta-iskola volt, 400 résztvevővel.

Ezután Florián László a MNSz feladatáról mondott beszédet, majd Kacsó Sándor képviselőnek, a MNSz országos elnökének a felszólalása következett.

Beszédében párhuzamot vont az imperiálista és békés politikájú államok politikai és gazdasági fejlődése között, hangsúlyozva, hogy a Szovjetunió bebizonyította, hogy lehet egy olyan világot építeni, amelyben nincs kizsákmányolás. Tehát aki a Szovjetunióért lelkesedik, a békéért, egyenjogúságért, minden elnyomás megszüntetéséért lelkesedik. Ezért, akik a békét, nemzetek közötti teljes egyetértést akarjuk, mi sem támogathatunk olyan politikai rendszert, amelynek irányítói azok, akik a tőlük előidézett háborús borzalmakon vagyoniakat szereznek.

Beszélt a munkásosztály és dolgozó földművelésügyi szövetségéről és ennek fontosságáról, mert ezen keresztül valósíthatjuk meg a tartós békét, vagyis a szociálisták megvalósítását. Beszélt mezőgazdasági elmaradottságunkról, melyből csak a tervszerű gazdálkodás és a mezőgazdasági gépesítés tud kivezetni, hogy más államok gazdálkodásával versenyezhesünk.

— A MNSz-nek támogatni kell a szegény sorsú osztályharcát és el kell háritani minden olyan reakciós támadást, amely a MNSz munkáját testvérharcnak akarja feltüntetni. Nem lehet testvérünk az olyan ember, aki a mások munkáját akar meggazdagodni. Ébereknek kell lenni és harcolni azokkal a reakciós elemekkel szemben, akik demokrá-

ciánk fejlődését akadályozzák. Ezek közé tartoznak a reakciós papok, akik a nép érdekében államosított iskolák működését különböző módon szeretnék akadályozni. A kormány nem tiltja a vallást, csak a hitoktatás iskolán belüli kötelezettségét szüntette be. Ezt az intézkedést sok világosan gondolkodó pap is helyesli és ezek minden erejükkel támogatják demokráciánkat, mert tudják, hogy az igazi testvériséget a vallási gyűlölködések megszüntetésével lehet megvalósítani.

— A MNSz csak akkor tudja betölteni hivatását, ha teljesen a magyar dolgozók szövetségévé válik és egységesen harcol a szociálistákért együtt a Román Munkáspárttal — fejezte be beszédét Kacsó Sándor.

Kacsó Sándor beszéde után Szilágyi Árpád körelnök felolvasta a jelölt bizottság javaslatát a 69 tagból álló új intézőbizottság megválasztására, melyet a gyűlés egyhangúlag elfogadott. Ez azután a végrehajtó bizottságot választotta meg. Elnök lett: Czire János földműves, alelnökök: Keszi Harmath Erzsébet tanárnő és Sorbán Géza munkás, titkár: Lőrincz Mátyás földműves, szervező felelős: Tamási Sándor kovács, káderfelelős: Ambrus János földműves, közmüv. felelős: Florián László kereskedő, ifjúsági felelős: Gegő Pál munkás, pénzügyi felelős: Kocs Albert, gazdasági felelős: Sorbán Géza, jogügyi felelős: Kézsmárky Ferenc dr. ügyvéd.

A bukaresti MNSz kongresszusra kiküldötteknek választották: Imets János munkás, képviselő, Czire János földműves, Sorbán Géza munkás, Keszi Harmath Erzsébet tanárnő, Lőrincz Mátyás földműves, Benedek Sándor tanító, Gegő Pál munkás, Rác Albert kovács, Bokor Ferenc cipész, Péter Miklós szabó, Florián László kereskedő, Deák András földműves, Keresztes Pálné földműves testvéreket.

Az új vezetőséget Szilágyi Árpád üdvözölte, majd Czire János elnök megköszönte a bizalmat és a testvérek segítségét kérve, ígéretet tett, hogy osztályharcos szellemben végzi feladatát.

A gyűlést a MNSz városi szervezete zene- és énekkarának számai, valamint szavaltatok tették változatosabbá.

Hogyan ünnepelte meg Székelyudvarhely ifjúsága a Komszomol fennállásának 30-éves évfordulóját

A romániai demokratikus ifjúság országos szövetségének udvarhelymegyei tanácsa október 29-én este nagy ünnepséget rendezett a Komszomol ifjúsági szervezet fennállásának 30 éves évfordulója alkalmával. A Komszomol munkáját és harcát ismertette román nyelven: Plachta Tibor, magyar nyelven Csogh Mihály, az IMSz megyei titkára.

A zafolálásig megtelt városi-nagyterem ifjai a következő határozati javaslatot küldték a Komszomol Központi Bizottságának:

„.....Mi a nagygyűlésünk alkalmával, ahol összejöttünk megünnepelni ezt a napot, még több sikert és eredményt kívánunk nektek, drága ifju elvtársak.

Vállaljuk mi is, hogy igyekeznünk fogunk még jobban a Komszomol fáradságos, harcoss, de eredményes útján haladni. Mindenben követni fogjuk, a Komszomol tapasztalatát kihasználva, harcát és munkáját, mellyel kivívta magának a világon az első helyet.

Legőszintébb elvtársi üdvözlésünket küldjük ez alkalommal a Szov-

jetunió Kommunista (b) Pártjának és lángelméjü vezetőjének Sztálin elvtársnak.

Vállaljuk, hogy minden erőnkkel azon leszünk, hogy kiépítsük azt a társadalmat, amelyért sok komszomolista vére folyt: a szociálista társadalmat.

Vállaljuk, hogy a Román Munkáspárt irányításával, minden erőnkkel harcolni fogunk az imperiálista eszmék megnyilvánulásai ellen.

Vállaljuk, hogy a Román Munkáspárt és Központi Bizottságaink irányítása mellett határozott harcot folytatunk osztályharcunk érdekében. Könyörtelenek leszünk minden ellenségünkkel szemben, aki társadalmunk kiépítését akadályozza.”

A nagygyűlés után kulturális műsor következett, melyet az IMSz és UAER kulturcsoportja nyújtott.

Műsor után az ünnepségen résztvevő tömeg fáklyákkal vonult végig a fő uton éltetve a Komszomol-ifjúságot és annak lángeszű meg-alapítóját, Sztálin elvtársat.

Ifj. Á. S.

Az igazi barátság jegyében zajlott le az Arlus országos nagygyűlése Bukarestben

Az ünnepi megnyitón megjelent Parhon professzor vezetésével Népköztársaságunk elnöksége. Jelen volt Groza dr. miniszterelnök vezetésével demokratikus kormányunk minden tagja. A demokratikus szervezetek és intézmények, élükön a Román Munkáspárttal, szintén képviseltették magukat a nagygyűlésen.

A külföldi szovjet-barátok egyesületeit, élükön a Szovjetunió kiküldöttjeivel, mintegy 14 országból képviselték kiküldöttek.

A megnyitó és az elnökség megválasztása után Groza Péter dr. miniszterelnök tolmácsolta a kormány üdvözlését, kijelentve, hogy a kormány mindig támogatja az Arlus munkáját, amelyik hivatva van arra, hogy a Szovjetunió megismertetése által még jobban kimélyítse népünk és a Szovjetunió népei közötti barátságot.

A nagygyűlésen Kavtaradze szovjet-követ hatásos beszédében vázolta a Szovjetunió és lángeszű vezetőinek, Sztálin generálisszimusznak népeink iránt érzett szeretetét és

támogatását.

A Román Munkáspárt központi bizottságának nevében Bodnăraş miniszter, a RMP központi végrehajtó-bizottságának tagja üdvözölte a kongresszust, beszédében hangsúlyozta, hogy a Román Munkáspárt szoros kapcsolatban az Arlusszal minden erejét a béke frontjának megerősítésére, a szociálisták megvalósítására és a nép jobb életének a kivására fordítja.

A külföldi kiküldöttek üdvözlései után Popescu Doreanu, az Arlus alelnöke tette meg általános jelentését, amelyből gazdag tevékenység tünt ki. A jelentés után az egyes vármegyék kiküldöttjei szólaltak fel, ismertetve az Arlus komoly eredményeit, amelynek során vármegyénkről is beszámoltak.

A nagygyűlés új alapszabálytervezetet vitatott meg és fogadott el és végül megállapította, hogy fokozottabb tevékenységgel igyekszik kimélyíteni a román-szovjet barátságot és megerősíteni a béke és a haladás tábort.

Éljen a Szovjetunió, az imperiálista rabság elleni harc zászlóvivője!

Az „ARLUS” az iskolában

Alig nyitották meg kapukat a dolgozók gyermekei előtt, az új iskolareform során megszervezett iskolák, azoknak az új szellemben való átalakulásáról számolhatunk be.

A székelykereszturi vegyes liceumban szorgosan dolgozik az ifjúság a szovjet-román barátság fejlesztésén. A főbejáratnál van az „ARLUS”-csarnok és az „ARLUS”-vitrin, ahol több szovjet-író arcképe és különböző értékes szovjet-irodalmi mű látható. Az osztálytermekben szép „ARLUS”-sarkot készítet-

tek a tanulók, sok képpel és fényképpel díszítve és a falon piros betűkkel művészes kivitelben írott jelmondatok hívják fel a szemlélő figyelmét az „ARLUS”-ra. A tanulók maguk között állandóan ébren tartják a szovjet-nép iránti érdeklődést és tiszteletet.

Ilyen szép munkával lehet előmozdítani a szovjet-román barátság kifejlődését és így tudják megteremteni a növendékek az iskolareform céljainak megvalósulását.

B. Zs.

Éljen Joszif Visszárionovics Sztálin, a dolgozó emberiség lángeszű vezetője!

Megyénk egyik nagyüzeme a szociálista versenyben

Uj munkásnemzedéket nevel a szentkeresztbányai bányászati és kohászati szakiskola

A régi időben az inas három éven keresztül jól-rosszul elsajátította a szakmai tudást, de azon kívül semmit sem tanulhatott, mert a tanonciskola bizony nem sokat nyújtott. Most a szakmai iskola egészen új tanulási lehetőségeket jelent az ipari tanulóknak.

Homoródfürdőn nyílt meg megyénkben az első szakmai iskola november 1-én kohászati szakkal, november 5-én pedig bányászati szakkal. Az ifjak megértették, milyen lehetőségeket nyújt Népköztársaságunk ezeken az iskolákon keresztül továbbképzésükre, hogy itt a szakmai tudáson kívül (amit heti 27 gyakorlati órában kapnak), a heti 36 óras elméleti oktatásban olyan tudást sajátíthatnak el, amilyenre a régi munkások még gondolni sem mertek és megnyílik előttük a továbbtanulás újabb lehetősége. A kohászati szakra 64-en jelentkeztek, akik közül csak a 40 legjobbat le-

hetett felvenni, a bányászatra azonban csak 16-an, úgy hogy újabb felvételi vizsgát tűztek ki erre a szakra.

Az iparos tanulókról az állam gondoskodik. Nem csak bentlakással és kosztal látja el őket ingyen, hanem egyelőre decemberig mindegyik kap egy munkaruhát és bakancsot, később pedig teljes ruházatot is.

Az oktatást mérnökök és mesterek végzik, még pedig olyan formán, hogy három napig folyik az elméleti oktatás Homoródfürdőn, három napig pedig a gyakorlati tanítás Szentkeresztbányán az üzemben, illetve a lövétei bányában.

Igy neveli a Román Népköztársaság a jövő munkás-nemzedéket, amelyik hivatott magasabbrendű tudásával és képesítésével tovább fokozni a munka termelékenységét és ezzel is az új társadalmi rendszer építését szolgálni.

Fokozott munka november 7. megünneplésére

Ujból teljes üzemben a szentkeresztbányai vasgyár

Másképpen csillog most még a munkából fáradtan jövő munkások szeme is, mint néhány héttel ezelőtt, amikor a gyárat meglátogattuk és a kohó javítás miatt nem működött. Most, hogy ismét füstöl a frissen döngölt kohó és dohog a süritett levegőt szállító gép, vidámabbak a munkáscsoportok, mert látják, hogy a kenyérüket jelentő gyár megint teljes üzemmellel dolgozik.

A kohóban, az izzó vasat nagy kanalakban hordó öntőmunkásoktól megtudjuk, hogy november 7-ére vállalt munkakötelezettségüknek eleget tettek, elkészítették és áthelyezték a műhely átalakításával kapcsolatban a két gyalugépet és egy marógépet, az öntők által kiöntött árut mind lecsiszolták, összeszerelték és részben nikkelezték is.

Az asztalos-műhelyt is szorgos

munkában találjuk. Az épülőfélben levő új munkáslakások épületasztalos munkáját végzik a mintakészítés mellett. November végéig lakható állapotban készen kell állania a 8 munkáscsaládnak, két szoba-konyhás és kamarás lakást nyújtó épületnek. December végéig pedig még egy ugyanilyen épület felépítését vállalta az üzem. Megfeszített erővel kell tehát az asztalosoknak is dolgozniuk, hogy a követelményeknek eleget tegyenek.

Az egész üzemen érezzük a szociálista építő munka lázát. A munkások nem panaszkodnak, sem a tisztviselők, hanem büszkén mondják, hogy nehéziparunk kifejlesztésében megfeszített erővel dolgoznak, mert tudják, hogy ezzel készítik a szociálisták útját. A munkások és tisztviselők ezért örömmel vállalják a többletmunkát, érzik, hogy Népköztársaságunk építésével az egész nép jobb jövőjét szolgálják.

Most a hősokeket a munka terén találjuk. Névtelen hősök ezek, akik hulló verítékcseppeikkel építik mindnyájunk boldogabb, békés jövőjét.

Szociálista versenyben a lövétei bányászok

Október 24-én Dorna-Vatrából egy bányász-küldöttség kereste fel a lövétei bányászokat, hogy kihívja őket szociálista termelési versenyre és, hogy a verseny feltételeit is megbeszéljék. Két hónapig, november 1-től december 31-ig tart a verseny a lövétei vasbánya és a dorna-vatrai Emil Bodnár- és Filimon Sárubányák között. A verseny alapjául a szeptember havi termelés szolgál mindenik bányánál.

A bányászok megértették a szociálista verseny szellemét és nem csak a termelést kívánják fokozni, hanem a termelési költségek csökkentésére is törekednek, valamint arra is, hogy minél jobb minőségű anyagot bányásszanak és a munkások minél pontosabban jelenjenek meg a munkahelyen.

A szociálista munkaverseny célja nem a minden áron való győzelem és a gyengébb elnyomása, hanem a versenyben lemaradónak tapasztalattal való támogatása. Ebben a versenyben a győztes nem akarja a vetélytársát maga alá gyűrni, mint

a régi versenyekben, hanem segítőkészen kíván nyújtani a nálánál gyengébbnek. Ezt a célt szolgálja a versenypontokban elért eredmények 10 naponkénti közlése a másik versenyző féllel. (A termelt vasérc analízisét csak havonta közlik egymással). De egyúttal közlik a versenyző felek egymással az általuk használt és jónak bizonyult új munkamódszereket is, hogy azt a másik fél is hasznosíthassa. És közlik egymással az alkalmazottaknak a versenyben tanúsított készségét és a hangulatát is.

A szociálista verseny díja egy bányász-szobor lesz, amit a szentkeresztbányai vasgyár fog megőnteni.

Október 26-án megindult a termelési verseny az egyes munkacsoportok között az elsőséget jelző zászlóért. Kabát Lajos, a bánya fiatal és agilis igazgatója vezetőt ad mellénk, hogy a helyszínen, a bányában beszélhessünk a munkásokkal. Több, mint egy kilométert a föld alatt haladunk csuszós, sáros tárnában,

meggörnyedve, amíg a termelési helyre érünk. Négyes csoportokban végzik itt a bányászok a nehéz munkát.

Beszédben ereszkedve Gábos Ferenc alsóval a 14-es számú munkacsapatból, megtudjuk, hogy most ők tartják a munka zászlóját, meg is pillantjuk a vigan lengő szép piros zászlót. Gábos István alsó, Ferencz Lőrinc, Gábos Ferenc alsó és Mihály alkotják a 14-es számú munkacsapatot, mely a 15-ös számú munkacsapatotól „ütte el” a zászlót, a normának 50 százalékos felülmúlásával, mert az csak 49 százalékos eredménnyel szerezte meg a 2-es munkacsapatotól, mely a normák 43 százalékos túltermelésével nyerte el elsőnek, de csak 24 óráig mondhatta magáénak. Így a zászló 4 nap alatt háromszor cserélt gazdát.

A munkások szeme felcsillan és

Bujoiu szelleme nem kísért többet Szentkeresztbányán

A lövétei bányászok teljes számban mintegy 270-en gyűltek össze, amikor meghallották, hogy régi kapitálista gazdájukról, Bujoiu Ioanról fognak hallani egy röpgyűlés keretében. Az egyik munkás felolvassa a lapból az összeesküvők és hazaárulók vádalahelyezését, ismerteti a gáztetteket, amiket a munkásság és a demokrácia ellen elkövettek.

Mély megdöbbenéssel, feszült figyelemmel hallgatják a munkások az összeesküvés részleteit, de amikor meghallják a Bujoiu Ioan nevét, a gyűlés moraja fut át a tömegben. Még élénk emlékezetükben él ennek a tőkésnek a neve, akit színöröszinre soha sem láttak, de akinek a megbízottai „eleget nyomták” őket, amint azt egy öregebb munkás kifejezi. Többfelől hallatszanak felkiáltások, hogy az ilyen embernek golyó kell, a másik ezt is sajnálja tőle s csak kötelet szán neki.

Az egyik munkás hangjában még ott reszket a gyűlés, amikor elmondja, hogyan zsákmányolta ki őket ez az iparmágnás és hogyan csapta be még 1940-ben is, mikor a fizetésükkel egyszerűen ellépett.

Élénk tetszéssel fogadják Biró elvtárs indítványát, hogy távirattal forduljanak a bukaresti katonai-törvényszékhez, kérve a bűnösök méltó megbüntetését és ismét felzug a tömeg, hogy kötelet az ilyen embereknek.

A kizsákmányoló rendszer bünei felidézésének hatása alatt vagyunk még, amikor Kabát Lajos bányagazgató bejelenti, hogy Szentkeresztbányán 11 szobás kórházat létesítenek a munkások számára. Milyen szöges ellentétben áll ez a terv is a felidézett multtal! A munkásokkal együtt mi is érezzük a különbséget, ami a két rendszer között ezen a gyűlésen is kidomborodott. Egyfelől a legembertelenebb kizsákmányolás a nép érdekének elárulása, másfelől a munkásság jólétének emelése, szakmai iskola, kórház, munkásotthon, könyvtár stb. létesítése. Érezzük, hogy ezek a bányászok öntudatosan dolgoznak a szociálisták építésén.

Szentkeresztbányán a vasgyári munkások gyűlésén majdnem ugyanazok a jelenetek játszódnak le Bujoiu Ioan nevének hallatára, mint a bányászok között. A gyűlés végén tolonganak a munkások, hogy minél többen írják alá a hazaárulók szigorú megbüntetését kérő táviratot. A raktárhelyiségből alakított, szépen

élénkebben beszélnek, amint a versenyről van szó. Látszik, hogy a maguk ügyének tekintik a többletermelést. Tudják, hogy most már maguknak dolgoznak és a maguk jólétét és mindnyájunk közös hazáját a Román Népköztársaságot építik, minden csákánydobbanásukkal és minden fokozott teljesítményükkel.

Demeter Ferenc lömesterrel szóba-ereszkedve megtudjuk, hogy a versenyen kívül még rohammunkát is végeznek a bányászok. Pál Domokos, Kelemen György és Demeter Ferenc indítványára 104 bányász vállalt egyenként 9 órai rohammunkát, hogy egy új tárnát nyissanak. Minden bányász érzi, hogy a többletmunkával a maga és családja jobb jövőjét építi és a szociálisták útját egyengeti, ezért vesznek részt lelkesen a rohammunkában is.

kicsinosított szakszervezeti gyűlésterem és kényelmesen berendezett olvasóterem mutatják itt is, mire jutott a munkásság, amióta lerázta a kizsákmányolás rabláncait és elkergette a Bujoiu-féle szabotálókat és a nép érdekei ellen dolgozó nagytőkéseket.

A kohó javítása

Szeptember 21-én mély csend uralkodik a szentkeresztbányai vasgyárban. Először nem tudjuk elképzelni, mi lehet az oka annak, hogy a máskor olyan zajos ventilátor nem zug. Mindenki érdeklődéssel figyel, mert ez a zajos kohó több száz munkásnak nyújt kenyeret. Megtudjuk, hogy a javítás végett állt meg a kohó.

Néhány nap múlva újból meghalljuk a megszokott zajt, mert a megfeszített erővel dolgozó öntőmunkások befejezik a kohó javítását. Mivel egy pár napig nem működött a kohó, nem volt villanyvilágítás, az asszonyok gázlámpákat vettek elő.

Az elvtársak, tudva azt, hogy munkánk után és a többletermelésen keresztül emeljük gazdasági és kulturális színvonalunkat, nagy lendülettel fogtak neki a kohó javításának. Ezelőtt, amíg a tőkés kezében volt a gyár, a kohó javításához legalább 30 nap kellett, most azonban elegendő volt 14 nap, hogy azt készen adják át a Népköztársaságunknak. A munkás a kohó belsejében 80-90°-os hőségben dolgozik és 10 perces munka után a hőség-től kigyulladva kerül ismét a felszínre, de tudja, hogy most már nem a kizsákmányolóért, hanem saját életük megjavításáért dolgozik.

14 napi fáradságos munka után október 11-én újból életre kelt az üzem munkája, mosolygó arcai járnak nekik a kohómunkások és új lendületű munkát jelez a kohóból messzire világító lángnyelv. A kohójavításon dolgozó munkások 14 napi munkájukkal megkeresték havi jövedelmüket és látják, hogy nem a kizsákmányoló burzsoázia, hanem a munkásság vette a kezébe élete sorsát és még nagyobb lendülettel folytatják a munkát, hogy be tudják bizonyítani, hogy a mai társadalmat a munkásság építi a szociálisták diadalára.

Mihály József.

Látogatás a székelykereszturi vajgyárban

(Székelykeresztur, 1948 november.)

Hatalmas tiszta udvarra lépek. A tágas telek közepén hosszukás üzemi épület emelkedik, a „Transsylvania” vajgyár, vagy ahogyan a háziak mondják: a telep. A rakodón találok Tekonczia András, a telep igazgatóját és Hegyi Péter technikai vezetőt. Beszélgetés közben érkezik oda Borsos Dénes szervező felelős, aki az üzemi megbízott is.

Szívesen fogadnak:

— Éppen a legjobbkor jött, szervező-testvér, mert szervezőmegbeszélést tartunk, s a vajgyártás pedig a szervezésnél kezdődik.

A telep szervezőgárdája tart kiutazás előtti megbeszélést. Hárman vannak, kettő motorkerékpáron, egy kerékpáron utazik. A megye térképe kiterítve az asztalon. Szakkifejezések hangzanak: fővonal, bekötőfuvar, főlőzőállomás, átlagszír, butyrométer, stb. Hallom a különböző szervezési és tejszűrtési szempontok megvitatását és a termelők helyzetének és szempontjainak tekintetbevételével, egyeztetni a városi dolgozóörmegvek vajellátási érdekeit, leküzdeni a feketézők, a batusok és a dugott főlőzőgéptulajdonosok kulák-ravaszágát, mindez igen sok gyakorlati érzéket, körültekintést, hozzáértést igényel.

— Termelési költségeinknek több, mint 50%-át a gyűjtési és befuvározási költségek teszik ki. Igaz, hogy ebben már a gyártási folyamat első fázisa is benne foglaltatik, mert éppen romlandósága miatt a tejet már kinn a községekben, főlőzőállomásokon gép főlőzi le.

Megállapítják a három szervező utitervét, ezek elmennek járműveiket rendbehozni, én kísérem megtekintem az üzemet. Minden terem sav- és vizálló és könnyen tisztítható kerámikockákkal padozva, világos, tágas és tiszta.

Az átvételező helyiségben hosszú sorban állanak a kannák. Egy munkás harapófogóval tépi fel a kanna-záró plombákat, a gyakornok a kéverőkoronggal alaposan felkavart tejszínből kannánként vesz a mintázócsészékbe.

A laboratóriumi zsírvizsgálat kétségtelen pontossággal állapítja meg a tejszín zsírtartalmát.

— A tejszín vagy tejet nem mennyiség szerint, hanem a zsírtartalom sulya szerint zsír-kilóár alapján fizetjük — hangzik a felvilágosítás.

A pasztöröző terembe szivattyú viszi fel a tejszín, ahol a hőcserélő készülék csőrendszeréből a pasztördőben át a mélyhűtőkézülékbe kerül, hogy az azelőtt néhány másodperccel még 85° C-os tejszín 0 fokra hűljön le. Innen a tejszín utja a vajazóba vezet. Két egyenként 800 literes ürtartalmu, kettős-falu alumínium érlelőbárka bonyolult hűtő-melegítő kavarázó szerkezetének van a legnagyobb szerepe a tejszínnek köpültejszinné való átalakításában.

Hegyi Péter technikai vezető veszi át a szót:

— A tejszínből pasztörözés következtében kiölt, de a vajkészítéshez szükséges érlelő baktériumokat szintenyészetekben adjuk ismét a tejszínhez.

A köpülőhordó 2.000 liter ürtartalmu. Ez a tulajdonképpeni vajkészítő gép, amely a köpülést és gyúrását is maga végzi.

Végigjártuk az egész üzemet. Mindenütt tisztság, a frissen mosottság csillogó nedvessége. Csak a kazánház és a kompresszorház juttatják az ember eszébe, hogy gyárban van: itt olajos, fényes géptesetek, nagy transzmissziós szíjak láthatók.

Egy kis statisztika:

— Telepünk minden erejét a többtermelés szolgálatába állította, meséli Tekonczia András igazgató. Elég talán annyit mondanunk, hogy 1947 december 31-én 20 szállító községünk volt, ma 88 községgel dolgozunk. Az egész múlt évi vajtermelés 4900 kg. volt, ebben az évben 9 hónap alatt 36.000 kg.-ot termeltünk. Ez év február havától a mai napig 22% al csökkentettük árainkat. A termelékenység emelése érdekében is mindent megtettünk, mert szemben a múlt év vajkilogrammonkénti 3 óra 10 perces termelékenységgel ma 38 perces vajkilogrammonkénti termelékenységünk van. Nullára csökkentettük a termelési veszteséget.

— Minek köszönhető ez az eredmény?, kértem az igazgatót. Válaszképpen a faliújságon levő kis grafikonra mutat. A grafikon iva ott kezd felfelé ivelni, ahol egy piros, függőleges vonalra irt „1947 nov. 7, a reakció kizárása a kormányból” szavak jelzik az ország gazdasági ujjáéledésének határkövét...

— Nem lett volna elképzelhető telepünk ilyen fejlődése a megyei hatóságok, de elsősorban a Román Munkáspárt támogatása nélkül,

mondja az igazgató. Számátalan nehézségünk támadt különösen szállítási kérdésekben és gyakran elég volt egy telefon-segélykérés ahhoz, hogy a párt teherautót, vagy alkatrészt adjon segítségünkre. Szervezőink mindenütt a községi alapszervezetek vezetőinek hathatós támogatását élvezik. Üzemünknek is külön alapszervezete létesült nemrég és azóta úgy érezzük mindnyájan, hogy sokkal gazdagabbak, sokkal erősebbek lettünk.

— E hó elején új nagy szervezési munkákba fogott a gyár. Jön a tél, gondoskodni kell a termelés folytonosságáról. Minden községet meglátogatunk és a gyengébben működő vidékekre állandó jellegű körzetszervezőt helyezünk. Az utánpótlás biztosítására állandóan gyakornokokat foglalkoztatunk, akik tanulmányi segítyt élveznek és emellett, a tejipari szakiskola hiányában itt megtanulhatják ennek az iparágaknak technikai és adminisztrációs titkait.

Székelyudvarhelyen és Székelykereszturon egy kg. elsőrangú minőségű vaj kicsinybeni ára 360 lej, más városokban 450—510 lej, hallom a magyarazatot. Ma ilyen olcsó vajat nem tudunk korlátlan mennyiségben kiadni. Boldogok leszünk, ha sikerül megvalósítanunk azt, hogy rövid időn belül korlátlan mennyiségben adhassunk olcsó vajat a városok lakóinak. Ugyanakkor november közepéig a városi tejellátást is meg akarjuk szervezni.

— Szövetkezeti vállalat vagyunk, akik az államosított vállalatokkal közös gazdasági sikon mozgunk és a szociálista munkaelvek segítségével reméljük megvalósítani terveinket, — fejezi be előadását Tekonczia András igazgató. —

A tanügyi reform Siklódon

Siklód a megye egyik legeldugottabb községe, de itt is tudomány után vágyó emberek vannak, akik azt akarják, hogy gyermekeik az ismeretek terén ne legyenek az utolsók. Igyekeznek lépést tartani az új kor szellemével. Bizonyíték erre, hogy az újítás alatt álló iskolához minden szükséges anyagot zugoldás és panasz nélkül visznek az emberek, hogy a megkezdett munka minél hamarabb befejeződjék.

Az iskola megváltozott, nem csak külsőleg, hanem belsőleg is. A szülők és gyermekek tapasztalták a demokratikus kormányunk által megvalósított új tanügyi reformot, mely szélesre tárja az új iskola kapuit a tanulni vágyó gyermek-sereg előtt.

A szülők örömmel állanak szóba az új tanítókkal. Érzik, hogy gyermekeik jövőjét csak az új iskola tudja biztosítani. Tudják, hogy az újonnan megnyitott algimnáziumok módját és lehetőségét biztosítanak gyermekeik számára, hogy itt helyesen végezhessek el az algimnáziumi tanulmányaikat.

Régebben nem állott módjukban a szegény szülőknek, hogy tehetséges gyermekeiket tovább taníttathassák. Az új iskola nem az elnyomók iskolája, hanem a dolgozó nép iskolája, ahol Marx, Engels, Lenin és Sztálin tanításait ismerik meg a gyermekek, hogy ezek ismeretében építhessék Népköztársaságunkat.

F. S.

SPORT

Autó-Sport—SFP Brassó

4 : 3 (2 : 1)

Hatalmas küzdelem után győzött az Autó-Sport Brassóban a feljavított brassaiak ellen. A második félidőben újra a régi Autó-Sportot láttuk a pályán, minden egyes játékos szívvél-lélekkel játszott. Ezuttal a védelem volt jobb. Iantu bukaresti játékezőt, kisebb hibáktól eltekintve, jól vezette az erős iramu mérkőzést.

Autó-Sport—Viforul Fogaras

1 : 1 (1 : 0)

A Fogarasban játszó Autó-Sportlányok szép küzdelem után döntetlent harcoltak ki. Az alkalmi bíró nagyon részrehajlón vezette a mérkőzést.

AUTO SPORT—VIFORUL (Fogaras)

1 : 1 (1 : 0)

Vasárnap női kézilabdacsapatunk Fogarason játszotta első bajnoki mérkőzését, amely 1:1 arányban végződött.

A női csapat lelkes játékával jobb eredményt érdemelt volna, de a rossz bíraskodás folytán csak döntetlent tudott kivívni.

TEXTIL—UMTE 2 : 2

Barátságos mérkőzés.

T e k e

Az UMTE tekecsapata ismét szép és értékes győzelmet aratott. A megyei OSzP ezüst vándorkupáját nyerte meg nehéz küzdelemmel.

Testvérek!

Támogassuk a görög nép szabadságharcát, mert az ő harcuk a világ elnyomottainak a harca. A görög nép legjobb fiait áldozza az imperiálista erőkkel szemben folytatott harcban. A görög szabadságharcosok vére minden elnyomott felszabadulásáért ömlik.

FILM

Márite. A mocsaras, fenyőerdőkkel borított északi tájra visz el ez a film és a litván nép küzdelmes életét mutatja be. Márite a szegényparaszt lánya iskolában nem tanulhat, de az élet meglátatja vele a litván nép újat és így felismeri a feladatát a megszálló, német, hódító hitleristákkal szemben. Partizán-mozgalomban vesz részt és annak lesz a mártirja. Megismerjük ebből a filmből a litván nép igazi arcát és a német-bérenceket is. Méltán nevezi a filmkritika Márite-t a litván nép filméposzának. Bemutatásra kerül november 6—7-én.

Kedvezményes áru filmbemutató a szervezett munkások, a munkás-ifjak és a tanuló ifjuság számára.

Az ARLUS székelyudvarhelyi szervezetének tanulmányi köre meg akarja könnyíteni a szervezett munkások, az ifjumunkások és a tanuló fiatalság részére a szovjet-filmek megtekintését. Ezért megállapodott a mozi vezetőségével, hogy minden vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel filmbemutatót rendez, felére leszállított helyárrakkal, kizárólag csak a szervezett munkások, az IMSz és a UAER tagjai részére.

Az első kedvezményes áru filmbemutató kivételesen nem vasárnap lesz, hanem november 6-án, szombaton d. u. 3 órakor, amikor a Márite című gyönyörű szovjet-filmet forgatják.

A filmbemutatók célja, hogy a kispénzü emberek is hozzáférhessenek a szép és tanulságos szovjet-filmekhez és ezeken keresztül alaposabban megismerjék nagy szomszédunkat. Éppen ezért az előadások előtt mindig ismerteti az ARLUS megbízottja, néhány szóban, a film tartalmát és közli a film megértéséhez szükséges tudnivalókat.

A RDNSz munkája November 7-jegyében

Mi nők, akik az elnyomottak között is elnyomottak voltunk, talán több átérzéssel és így nagyobb lelkesedéssel tudjuk ünnepelni november 7-ikét, a szabadság ünnepét, mint a férfiak. Hogy ez valóban így van, annak bizonyítéka, hogy a RDNSz-nek úgy falusi, mint városi tagjai megértették e nap jelentőségét és ezt munkájukon keresztül is kifejezték. Így a város három kerülete versenyt indított November 7-ének jegyében. A győztes jutalma egy versenyzászló lesz. Ennek előállítására gyűjtést indítottak, amelynek eredménye 6800 lej. Minthogy a zászló nem fog ennyibe kerülni, a fennmaradó összegből könyveket vásárolnak, megteremtik a kerületek könyvtárának alapját. A November 7. jegyében indított munka eredménye, hogy 2422 új tagot szerveztek be a megyében.

Önkéntes munkák során 180 nő végzett munkát, falvakon az iskolák, a kulturházak takarításánál, utak és hidak építésénél. Ebből 28-an a város I. kerületéből a sportpályán dolgoztak 84 órai munkaidőt. Lehetőség telték egy szembeteg nő számára, hogy gyógykezelés céljából Marosvásárhelyre utazzék. Két hadifogolyt utiköltséget gyűjtöttek, hogy családjaikhoz hazatudjanak

jutni. Egy szegény ember temetésének költségére 4670 lejt gyűjtöttek. Kerületeink asszonyai már három hete minden nap ebédet visznek a kórházban tartózkodó 3 volt hadifogoly részére, akik tüdőbetegsége miatt érkezték haza.

Városunkban 12 nő vesz részt a szovjet hősök sírjainak ápolásában. A Görögországot Segélyező Nemzeti Bizottság ingeket készít a görög gyermekeknek, ezeknek elkészítésében 40 nő vállalt munkát, amit november 7-re be is fognak fejezni. A megyében is több akciót vittek véghez. Az önkéntes munkákon kívül Ége 500 lejt gyűjtött az egészségügyi állomás javára.

A szombatfalvi Napközi Otthon »November 7« elnevezést kap és ez a névadás, szép ünnepséggel, november 7-én fog megtörténni.

Részt vállaltak a nők a vetési csatánál is és így hozzájárultak országunk fejlődéséhez.

Mindez, tudjuk, csak parányi cseppje annak a nagy munkának, amelyet a szociálista versenyek jegyében országunk dolgozói folytatnak. De ez is megmutatja, hogy kisebb helyeken is lehet eredményeket elérni, ha megértjük a feladatokat, amelyek előttünk állanak.

A Remény c. halászdrámával mutatkozott be az udvarhelyi Munkás Színpad

Mintegy 40 évvel ezelőtt írta meg Heyermans Hermann hollandiai szociálista író Remény c. halászdrámáját, amelyet október végén 3 estén adott elő a nemrég megalakult székelyudvarhelyi Munkás Színpad, Tomcsa Sándor gondos betanításában és rendezésében.

A Remény egy halászrajongó, vagy inkább talán: bárkának a neve, amely több más társával együtt, egy meggazdagodott, s pénzszerző kapzsiságában már szívtelenül rideggé vált hajócsanak a tulajdona. A hajó már korhadt és éppen megérett arra, hogy a nyílt tengeren utasaival együtt bármelyik pillanatban elsüllyedjen. A tulajdonos ezt tudja, de rosszul fizetett, nyomoruságos életü halázmunkáit egy kedvezőnek látszó alkalommal mégis a nyílt tengerre küldi, ahol azok a rájuk zudult viharban a hajóval egytől-egyig elsüllyednek. Elvetemült gazdájuk azonban ekkor is csak a saját kárával törődik s azzal, hogy mekkora összeget kaphat elsüllyedt hajójáért a biztosító társulattól.

A cselekménynek már csak ebből a néhány szavas összefoglalásából is megállapítható, hogy ennek a 40 éves színpadi alkotásnak a tárgya

ma is időszerű, sőt szinte minden időszerűbb tárgy: embernek embertől való kizsákmányolása. Mint-hogy pedig ezt a tárgyat a kiváló szerző a szociális valóságábrázolás eszközeivel dolgozta fel, megállapíthatjuk, hogy a Reményben olyan művet alkotott, amely nem avult el, ma is elevenen hat és méltó minden szociális gondolkozású, művészet iránt fogékony ember érdeklődésére.

Buzdító példa ez, hogy minden igazi író, művész hozzányúlhat a valóságos élet, a szociális harc időszerű kérdéseivel, mert ha bátran nyúl hozzájuk, ha valóban mélyre tud fogni, tisztán lát és amit lát, szociális valóságábrázolással, művészileg rögzíti meg, műve időálló érték lesz, alkalmas arra, hogy későbbi nemzedéket is tanítson, gyönyörködtessen. Nem változtat ennek a megállapításnak a lényegén az, hogy egy-egy későbbi korszaknak az igénye, izlése némely részletre nézve eltérhet az eredeti elgondolástól, megoldástól. Mint ahogy pl. a szociális harc mai küzdői túlságosan reménytelennek találhatják a Remény befejezését és a jövőt illetően biztatóbb képpel szeretnék egy ilyen mű előadásáról eltávolozni.

Lehetne még néhány más kisebb kifogást is felemlíteni, pl. néhány jelenet túlságosan bőbeszédű, túlságosan elnyújtott voltát (a fiatal Bárend vonakodását a hajóra szállástól, a vihar tartama alatti jelenetet), — a mai közönség igénye és mondhatjuk, a magasabb művészet örökérvényű igénye is, az ilyeneknél tömörebb szöveget, gyorsabb ütemű cselekményt kíván a színpadtól. Mindez azonban nem rontja le annak az igazságát, hogy a Remény a mai kornak is tanulságos, komoly érdeklődést érdemlő, értékes színpadi mű. Azzá teszi harcosan szociális tartalma, igazsága, a szociális valóságábrázolás eszközeivel való művészi megírása.

A dráma székelyudvarhelyi előadása általában megfelelt a mű tartalmának és szellemének. És meg a korszerűség követelményeinek is. A szereplők igyekeztek egybehangzó együttesbe illeszkedni, különbözőbb egyénieskedő, „sztároshodó” törekvés nélkül. (Ez különben ellenkezett volna az egész mű szellemével is.) Ezért mi is lemondunk arról, hogy az összes szereplők teljesítményét egyenként értékeljük. Általában a legtöbbjük, felül az átlagos műkedvelő színvonalon, jó színésznek megfelelő képességeket tanúsított. Így Beldovits Ödön és Tömörly Ödön dr., akikről legfennebb azt mondhatjuk el kifogásul, hogy játékkukat és beszédük hangját néha túlfokozták az éppen elengedőnek a mértékén. Viszont az eddig inkább könnyű fajsúlyu színpadi művekben, operettekben bevált Ferentzi Böske meglepett egy-két drámai kitörésével. Miklós József régi, megbízható műkedvelő, erős hajlammal a humoros torzításra. Ennek az irányában azonban egy olyan állandó, furcsa, nyekedő beszédmodort szokott meg, hogy ez néha akadályozza szavai érthetőségét.

Általában minden műkedvelőnek a tiszta, hiánytalanul érthető beszédre való törekvést kell figyelembe ajánlanunk elsősorban.

T. L.

Nyomatott az „UMGÍsz” könyvnyomdájában Székelyudvarhely.

Javítják az országutat

Nem kis jelentőségű munkát vállal meg az állami utépitészeti hivatalunk, meglehetősen megrongált utvonalaink, a Csikszereda és Székelykeresztur felé vezető országutaink megjavításával. Hatalmas gőzhenger felhasználásával, szorgos kezek munkája eredményeként a csiki vonalon, Fenyéd és Méréfalva között, a székelykereszturi vonalon pedig Bögdő községe mellett tartanak az országut javításával.

Nagyforgalmu utvonalaink rendbehozatalára nagy figyelmet fordít az állam, a RMP vezetői tervszerűen gondoskodnak arról, hogy az állandóan emelkedő életszínvonallal gazdaságpolitikai vonatkozású kérdéseink is megoldáshoz jussanak. Ennek látható eredményeként került sor a bögdői és méréfalvi utvonalak rendbehozatalára is, ami egyben bizonyíték arra is, hogy a szocializmus felépítésében az állami pénztárba befolyó jövedelem a közösség érdekében fizetődik, de kizárólag a közösség érdekében is használódik el.

— **ARLUS-hír Székelykereszturról.** Székelykereszturon az ARLUS-hét bevezetésekként f. hó 2-án a MNSz rendezésében tartották az első jólsikerült előadást a moziateremben, nagyszámú közönség, a pártok és halóságok részvételével. Bevezetésül, az Internacionálé emléklése után Szilasi András dr. mondott beszédet „Az Októberi Szociálista Forradalom és a Román-Szovjet-barátság jelentősége a nemzeti kérdés szempontjából” címen. A beszéd igen nagy tetszést váltott ki. Utána a filharmonikus zenekar száma következett és Farkas Sándor dr. három orosz dalt adott elő hegedűn, Péterfi Gyula zenetanár zongorakíséretével. Végül két orosz táncot táncoltak, a közönség óriási tapsától kísérvé. Az ARLUS-hét keretében megrendezendő további előadásokat legközelebb ismertetjük.

B. Zs.

x Eladó modern Wertheim-kassza, Szent Imre-utca 17.

Dolgozó parasztok! Biztosítsátok munkátokkal kenyereteket és az egész nép kenyerét! Éljen a dolgozó parasztság!

TÁJÉKOZTATÓ

A székelyudvarhelyi iskolaközi nevelőtanács az 1948—49 iskolai évre a következő internátusi tájékoztatót adja ki:

1. A város területén a következő internátusok működnek ebben az iskolai évben:

- Elméleti vegyes liceum internátusa fiuk részére.
- Pedagógiai leányközépiskola internátusa lányok részére.
- Műszaki középiskola internátusa fiuk részére.
- Közigazgatási középiskola internátusa lányok részére.
- Kertészeti középiskola internátusa lányok részére.

2. A fenti iskolák internátusai elsősorban az illető iskolához tartozó tanulókat veszik fel s csak üres helyek esetén a más iskolák tanulóit is.

3. A bentlakó tanulóknak a következőket kell befizetniük, illetve beszo­ gáltatniuk:

a) A kollektív szerződéses munkás és a két hektárnál kisebb földdel rendelkező szegény parasztok gyermekei teljes ellátásért, illetve reggeli, ebéd, vacsoráért 1350 lejt fizetnek és a természetbeni beszo­ gáltatást teljesítik. Az 1350 lejt megfelel egy tanuló egy havi ösztöndíjának, ami azt jelenti, hogy ha ösztöndíjat kap, pénzben nem fizet semmit, csak a természetbeni beszo­ gáltatásnak tesz eleget. A természetbeni évi beszo­ gáltatandó termények a következők: 50 kg. buza, 60 kg. burgonya, 10 kg. kukorica, 2 1/2 kg. zsir, vagy 4 liter olaj, 2 kg. szalonna, 80 drb. tojás, 5 kg. hüvelyes, 5 kg. lekvár, 1/4 kg. szappan, 1 törlóruha.

b) Vagyontalan és 5000 lejen aluli fizetéssel rendelkező köztisztviselők gyermekei lakásért és ellátásért havi 1500 lejt fizetnek, ez azt jelenti, hogy aki ösztöndíjat kap, az az 1500 lejtől csak 150 lejt kell, hogy befizessen és az a) pontnál felsorolt terményeket kell természetben beszo­ gáltatnia.

c) A többi tanuló bentlakásért és ellátásért fizetnek havonta 1500 lejt és a következő terménybeszo­ gáltatást eszközlik: 80 kg. buza, 120 kg. burgonya, 20 kg. kukorica, 5 kg. zsir vagy 8 liter olaj, 2 kg. szalonna, 80 drb. tojás, 5 kg. hüvelyes, 5 kg. lekvár, 1/4 kg. szappan, 2 törlóruha vagy egy zsák.

Ez azt jelenti, hogy az ösztöndíjat nyert tanuló a terménybeszo­ gáltatáson kívül még havi 150 lejt kell, hogy befizessenek.

4. Az iskolák igazgatósága a tanuló szüleinek vagyoni lapja alapján állapítja meg, hogy ki melyik kategóriába osztható be.

A tanuló hatósági vagyoni igazolványát az igazgatóságok hivatalos uton a községi elöljáróságoktól szerzik meg.

Székelyudvarhely, 1948 október 30.

Az iskolaközi nevelőtanács.

x Eladó házak, földek, telkek, Rákóczi-ut 2.

x Melegítő és főző kályhák eladók. Rózsa-utca 39. Sorbánnál.

1—3

x Eladó Deutz 10 és 6 lóerős motorok, Dynamo 115 volt, 30 amperes, Kompletten Orosz, Oklánd. (Jud. Odorheiu) Csak személyesen tárgyalok.

TEJGAZDASÁGI ROVAT

Korpakiutalás tejszállító gazdák részére

A Tejipari Központ az október hónapban beszolgáltatott tej-mennyiség ellenében nagyobb mennyiségű első osztályú buzakorpát juttat az udvarhelymegyei tejszállító gazdák számára.

A korpát az udvarhelyi Fábán-malomból lehet átvenni a vággyár kiutaló jegyzéke alapján. Valószínűleg sikerül elintézni azt, hogy a székelykereszturi körzetben lévő fölözőállomások Székelykeresztúrról vihessék el a korpát.

A korpa ára 5,50 lej kilogrammonként. Ehez számítandó 14 százalék bélyegilleték és a szállítási költség, tehát egy kg. korpa kb. 6,50 lejbe kerül a termelőnek.

Felszólítjuk fölözőállomásainkat, hogy azonnal közöljék velünk, mennyi korpára van szükségük. Minden beadott liter tej után fél kg. korpa jár, lehet azonban hogy többet is tudunk biztosítani.

Az október havi tejáruk kifizetése alkalmával adjuk ki a korpakiutaló jegyzéket és ugyanakkor vonjuk le a korpa árát. Legkésőbb tehát ez alkalommal közölhetik fölözőállomásaink a korpaszükségletet, de kérjük, hogy jelen levelünk vételekor lehetőleg azonnal közöljék, mennyi korpára van szükségük.

A jövőben minden hónapban rendszeres kiutalást kapunk.

Szövetkezeti üdvözléssel: **"Transsylvania" vajgyár**
Székelykeresztur
T. A. s. k.

Éljen a munkásosztály és a dolgozó parasztság szövetsége

Megindult a mentőszolgálat

Ez év februárjában az egészségügyi szakszervezet vezetősége felvetette a megyei mentőszolgálat beállításának kérdését. A probléma égető fontosságú volt, mert nap-nap után lehetett tapasztalni egy gyors, kényelmes, meleg, állandóan kéznél levő jármű hiánya következtében beálló tragédiákat. Kivértett asszonyok, súlyos balesetek, átfuródott gyomru és vakbeli betegek, fuldokló, szilvakék différiás gyermekek egész sora került a legnagyobb halálveszedelembé, csak azért, mert 20-50 km. távolságokból döcögő szekeren, esőben, zivatarban kellett utnak indulniok.

A fasiszta háború zivatara elsodorta megyénk egészségügyi felszerelésével együtt a mentőautót is. Az egészségügyi szakszervezet nem törődött bele a helyzetbe. Az építő munka lendülettel indult meg minden vonalon az egész országban: hidak, vasutak, gyárak épültek mindenütt. Mi sem maradhattunk le. Az egészségügyi szakszervezet, egyetértve a Romániai Demokrata Nők Szövetségének megyei szervezetével és az illetékes hatóságokkal, megyei gyűjtést indított.

A gyűjtés eredménye közepes volt. Voltak, akik megértették az ügy fontosságát és meghozták a tőlük telhető áldozatot, de voltak nagyon sokan, akik még azt a két lejt sem adták meg, sőt olyanok is akadtak, akik a gyűjtőket egyenesen kikergették. Így értük el végre a nyár derekán a 284.256 lejes gyűjtési eredményt.

Sajnos, ezért az összegért nem lehetett vadozatuj, modern remekművet vásárolni, de még csak egy alig megfelelő autót sem. Csüggedés helyett az egészségügyi szakszervezet munkához látott, teastélyt, footballmeccset és a Demokrata Nők Szövetségével közösen népiünnepélyt rendezett és így sikerült az összeget 378.000 lejre felemelni.

Ezzel az összeggel született meg a mentőautó, régi, de erős motorral, kényelmes rugózáttal, 6 drb. vadozatuj külső-belső gumival, melyről a szaktanács által kinevezett szakértői bizottság megállapította, hogy a célnak megfelel és a fenti összegért jobbat vásárolni nem is lehetett volna.

Hátra volt még az autó karosszériájának a megépítése, berendezés, kárpitozás, ilvegezés stb. A pénz elfogyott. Az egészségügyi szakszervezetnek nem állt módjában a mentőautót adminisztrálni, gépkocsivezetőt alkalmazni. Ezért elhatározta, hogy a mentőautót a kórháznak adományozza, tehát a kocsi az egészségügyi minisztérium tulajdonába megy át, azzal a kikötéssel, hogy a megyéből áthelyezni ne lehessen. Az átadás megtörtént. Az egészségügyi minisztérium, látva a helyi kezdeményező szellemet, az önkéntes munkavállalást és az építő akaratot, még 100.000 lejjel toldotta meg az összeget, így október elsején a mentőautó gyönyörű külsővel beöltöztetve, kényelmes berendezéssel, jól húzó biztos motorral, kigördült az első próbautójára. (Az az olaszleki polgár, aki arra fogadott, hogy a mentőautóra begyűjtött összeget eddig már megitták, elvesztette a fogadást!)

A krónikához hozzátartozik annak megemlítése, hogy sokakból felháborodást váltott ki az a tény, hogy a mentőszolgálat nem ingyenes. (És nem is csodálkozunk azon, hogy éppen azok botránkoztak meg, akik a mentőautó javára egy lejt sem adtak.) Tudtára kell adnunk mindenkinek, hogy az adakozásból még a mentőautót sem tudtuk megvásárolni, nemhogy abból az üzemanyagköltségre, karbantartásra, gépkocsivezető fizetésére alapot lehessen teremteni. Már pedig az amugyis anyagi nehézségekkel küzdő kórház ezeket a kiadásokat fedezni nem

tudja. Ezért a viteldiját a megyei szaktanácsal egyetértve városi kiszállásról 200 lejben, vidéki kiszállásnál pedig km.-kénti 30-40 lej összegben állapítottuk meg. (A km. oda-vissza számít)

Ez nem jelenti azt, hogy a mentőszolgálat egyetlen egy rászorulóat visszautasítana, vagy egy igazolt szegény esetében viteldiját követelne. Nem is lehet kisebb a viteldij, mert akkor a legkisebb fogfájással is felzavarnák éjjel a mentőautót. Betegség ürügye alatt különböző dolgok elintézésére mindenki behozatná magát a városba. A mentőautó életmentést szolgál. A kórházban állandó telefonszolgálat van,

(Tel. 31.) Az igénylőnek be kell mondania nevét, lakását, kinek a részére kéri az autót, hol várják az autót, kb. milyen megbetegedésről van szó és a szolgálatot ki fizeti.

A mentőautó felszerelési és üzembehelyezési munkálataiban ki-tüntek Ferenczy Gyula kórházi gépész, Halmágyi István karosszériakészítő, Móhr János autószerelő mester és köszönetet mondunk mindazoknak, akik pénzbeli adakozással, vagy önkéntes munkálkodással e nemes cél érdekében közreműködtek.

Csizér Zoltán dr.,
az elő. szakszerv. elnöke.

Védekező munkák a gyümölcsösben

Az a kár, amelyet a különféle kártevők gyümölcsstermésünkben tesznek, óriási összeget jelent. Ezért elsőrangú érdekünk, hogy gyümölcsfáink és gyümölcsstermésünk egészségének biztosítására minden lehetőt megtegyünk.

A védekező munkák két csoportra oszthatók: azokra az általános teendőkre, amelyeket kézzel, vagy alkalmas szerszámmal végezzük el és rendszeres permetezésekre.

Őszi lombhulláskor a fákon lévő hernyófészkeket, levélcsomókat és a különböző rovarkártevők tojás-cso-móit le kell szedni és elégetni. Meg kell semmisíteni a fára száradt leveleket, virágokat az összeszáradt, gyümölcsöket, amelyekben a monilia nevű gyümölcspenész fertőző csirái vannak. Le kell szedni és el kell égetni a fagyöngyöt, a taplógombát, a száraz, beteg, sebes, varas, vértetves és a szuhos ágakat. A megfertőzött ágakat, amelyekben a gomba-betegségek csirái rejtőznek, úgy kell levágni a fáról, hogy velük az egészséges ágrészről is legalább egy arasznyi lekerüljön. Az egészséges fákat veszélyeztető előrege-dett, beteg, odvas, varas, vagy erősen pajzstetves fákat pedig a gyümölcsösből dobjuk ki.

A fák törzsét és vastagabb ágait a repedezett, elhalt kéregtől, a mohától, és zuzmótól, kaparóvassal és utána drótkéfével kell alaposan megtisztogatni. A lekaptart kéregtörmelék, zuzmót és mohát a levágott ág- és galyrészekkel együtt gondosan össze kell gyűjteni és azonnal elégetni.

A fa elsűrűsödött koronájából a felesleges vagy egymást érintő és keresztező ágakat, galyakat ki kell vágni, hogy a napugár és a levegő járása biztosítva legyen, a gomba-betegségek és a rovarkártevők elhatalmasodását megakadályozzuk. Az ágakat mindig úgy kell levágni, hogy minél kisebb seb maradjon hátra. Csonkokat nem szabad a fán hagyni, mert azok csakhamar elkorhadnak és a fák életét veszélyeztetik. A fákon ejtett vagy található nyelési felületeket, éles késsel vágjuk simára. Az így megtisztított sebet fabalzsammal, vagy gyümölcs-fakátránnyal gondosan be kell kenni, hogy ott különböző gomba- és ro-varkártevők meg ne telepedhessenek.

A fák gyökérzetének levegőre van szüksége. Ezért a gyümölcsös egész talaját ásónyom-mélyen még ősszel hantosan ássuk, vagy szántsuk fel és nyáron tartjuk porhanyósan és gyommentesen.

Mielőtt a talaj megmunkálását elvégeznék, feltétlenül kívánatos a talajt istálló-, műtrágyával vagy pedig fahamuval feljavítani.

Ősszel, a téli higitásu mézskénlél-vel kell permetezni és ezt lemosás-szerűen kell végrehajtani.

A permetlevet 1 kg. oltatlan méz-

ből, 2 kg. kénporból és 10 liter vízből kell készíteni. A vizet előzőleg fel kell forralni, a meszet beleol-tani és az előirt kénport részletekben bele kell főzni. A főzést 1 óra hosszút kell végezni. Így állítjuk elő a törzsoldatot, melyből 500 liter pe-metlevet készíthetünk.

Egy nagykoronájú fa permetezé-séhez kb. 20 liter permetlevet szok-tunk használni.

E munkálatok elvégzése biztosítja a jövő esztendő termését.

Horváth Géza.

Udvarhely vármegye megyefőnöksége.
Műszaki osztály
Szám: 8850-1948.

Hirdetmény

Az érdekeltek tudomására hozzuk, hogy 1948 november hó 15-én, 16.30 órakor, eredménytelenség ese-tén 1948 november 25-én ugyanab-ban az időpontban a vármegyeháza épületének II. emeletén a műszaki hivatal helyiségeiben nyilvános ár-lejtés lesz a vármegye garázsépüle-tének javítómunkálataihoz szükséges építési anyagok szállítására. Az ár-lejtés a LCP 88-110 szakasza, va-lamint a nyilvános árlejtésekről szóló szabályrendelet alapján tör-ténik. Az előmérieti költségvetés, va-lamint a vállalati feltételek naponta megtekinthetők a műszaki osztály helyiségeiben. A beszerzendő anya-gok értéke 1.179.400 lej. Garancia 5 százalék.

Megye főnök, Szilágyi Ignác.
Műszaki o. főnök, Lőrincz András.

COMUNICAT

Ministerul Invățământului Public pe lângă Liceul Teoretic Mixt Maghiar din Odorheiu, a înființat și o secție cu limba de predare română.

Elevii cari doresc să se înscrie în această școală, clasele VIII-XI, în termen de 10 zile, cel mai târziu până la 15 Noemvrie a. c., să se prezinte la direcțiunea școlii.

Direcțiunea Liceului Teor. Mixt Maghiar cu secție română

COMUNICAT

Ministerul Invățământului Public pe lângă Liceul Teoretic Mixt Maghiar din Odorheiu a înființat și o secție cu limba de predare română. La această secție avem următoarele catedre vacante: L. română, I. rusă, limba străină (franceză), istorie-filozofie, geografie șt. naturale, matematică-fizică, fizică-matematică, chimie-fizică, desen-mat. practică.

Cel, cari doresc să fie numiți la aceste catedre să înainteze o cerere cu actele necesare pentru a fi numiți. Data prezentării cererii până la 15 Noembrie 1948.

Direcțiunea Liceului Teor. Mixt Maghiar cu secția română.

November 8-ig befejeződik az udvarhelymegyei Mezőgazdasági Bér munkások Szakszervezetének átszervezése.

A Román Munkás Párt II teljes ülésének határozata értelmében az Országos Szakszervezeti Tanács megkezdte országos viszonylatban a Mezőgazdasági Bér munkások Szakszervezetének az átszervezését. Ez azért volt szükséges, hogy megtisztítsák a szakszervezetet azoktól az elemektől, akik a szakszervezetet egyéni célokra akarták felhasználni.

Udvarhely megyében az átszervezés szeptember elején megkezdődött, 100 községben megtörtént és új csoportok létesültek 8 községben.

Ezzel egyidőben nagy méretű felvilágosító munkát is végeztek, amelynek eredményeképpen a mezőgazdasági bér munkások felismerték, melyik osztályhoz tartoznak és kik az osztályuk ellenségei. Felismerték, hogy a kulákságnak ellentétes érdekei vannak, s így a két osztály között kiéleződött a harc.

Ez nem jelenti azt, hogy mi a kulákságot és a kizsákmányolókat egy kalap alá vesszük. Mi nem nézzük ellenségnek a kizsákmányolókat, sőt társnak tekintjük azon az uton, amelyen haladunk, hiszen velük az érdekeink

nem ellentétesek, de mivel ők nem kizsákmányoltak, nem dolgoznak másnak, így lehetnek a szakszervezetnek tagjai. Ugyanakkor kizsákmányolók sem, mert nem dolgoztatnak másokat, így nem tekinthetők ellenségeinknek, sőt szövetségesnek és velük karöltve harcolunk a kizsákmányoló nagygazdák (kulákok) ellen.

A Mezőgazdasági Bér munkások Szakszervezetének átszervezett csoportjai célul tűzték ki maguk elé, hogy fokozottabb kulturális munkát fognak kifejtetni, a nincstelenség kulturális színvonalának emelésében, amelyet a multban alantas fokon akartak tartani. Az eredmények mutatkoznak. Példa erre a fiátfalvi kulturgárda, amely haladó szellemű szindarabokkal ébreszti öntudatára a környező falvak szegényeit, akárcsak a siklódi meg a székelysombori kulturgárda is. Célunk a kizsákmányolás végleges megszüntetése, a városi dolgozók vezetése alatt és azokkal szoros szövetségben, míg meg nem valósítjuk az osztályon kívüli társadalmat, a szociálizmust.

Biró Irma.

Éljen a Szovjetunió Kommunista (bolsevik) Pártja, a nemzetközi proletármozgalom élcsapata

A Román Nemzeti Bank takarékbetétosztályának szerepe a gazdasági újjáépítésben

A Román Nemzeti Bank takarékbetétosztálya a mai idők követelményeinek megfelelően a nép érdekeit szolgálja. Célja, hogy bármely használatlanul álló pénzt a termelésbe visszavezessen s minden dolgozót a takarékosagra neveljen, saját maga és a közösség hasznára.

A pénz a dolgozó munkájának ellenértéke, mellyel szükségletét kielégíti. Tehát a pénz átforgalmazott munka s ezt a becsületesen szerzett pénzt, nem szabad felesleges dolgokra elkölteni, hanem a legjobban kell felhasználni.

Egyszerre ritkán költjük el keresetünket, annak egyrésze, ha csak néhány napig is, de feleslegesen áll. Az a néhány napig álló pénz: álló munka. Ha a munka áll, áll a termelés, nem szaporodnak a javak, nem javul az életszínvonalunk.

Sok kicsi sokra megy. Az országnak millió és millió dolgozója van s ha mindegyik csak 100 vagy 200 lej ideig-óraig álló pénzét takarékbába teszi, sok millió lej gyűl össze, melyet a Nemzeti Bank azonnal kiad a gyáraknak gépek javítására, azok beszerzésére, nyersanyagra, munkásfizetésekre, a mezőgazdák állatbeszerzésre, vetőmagbeszerzésre s így csekély takarékbetétünkkel is hozzájárulunk a termelés fokozásához.

A takarékbetét nemcsak a községnek hasznos. Ha a pénz otthon áll, hamarabb elköltyük, lehet, egy részét felesleges dolgokra. Ha a takarékbán van, meggondoljuk, mire adjuk ki. A takarékbetét segít olyan szükségleteink kielégítésében mint például ruha, butor stb. amit egyszerre, különösen fizetéses ember nem tudna megvenni, de ha gyűjt, akkor ez lehetséges.

Gyűjtsünk tehát s tegyük be a takarékbába!

A betétkönyv ingyenes. A betétek titkosak és illetékmentesek. A betéteket bármikor visszafizeti a Nemzeti Bank helyi ügynöksége, vagy a formások elvégzése után az ország bármely BNR ügynöksége. Váltunk tehát betétkönyvet a Román Nemzeti Banknál, Székelyudvarhely, Kossuth-utca 23 sz.

A betétek után 5, illetve 6% évi kamatot kapunk, tehát nem ingyen adjuk, azonkívül biztos helyre tettük és a termelést is elősegítjük.

Jakab Gyula.

Csak ritkított sorokban gépell, vagy helyes és könnyen olvasható kézírással írt közleményeket fogadhatunk el közlésre.

A székelyudvarhelyi Állami Vasüzlet

kicsinybeni eladásait izlésesen átalakított helyiségében a Sztálin-tér és Kossuth Lajos-utca sarkán lévő Flórián-házban f. hó 2-án, kedden megkezdte és a régóta nélkülözött különböző

ráfvas, ekevas, ipari-szerszámok, zománcedény, ablaküveg, porcelán, festék és vegyiárak

beszerzése többé nem okoz gondot vármegyénk fogyasztóközönségének

Vigyünk be új szellemet a kulturába

Nagyon sok esetben fordul elő, hogy a műsoros est keretén belül régi, nem a népi demokratikus szellemnek megfelelő szindarabok, versek, dalok kerülnek előadásra. Számítalan esetben arra hivatkoznak, hogy hát ebben a szindarabban vagy a versben nincs semmi. Jóllehet, hogy egyes ilyen darabokban nem éltetik a kapitalizmust vagy a fasizmust, de például egyes gazdagokat úgy állítanak be, mintha azok nem is volnának olyan rossz emberek, csak fel kell őket világosítani, vagy szépen alázatosan kell velük beszélni, vagy tőlük kérni. Más szindarabok meg elterelik különböző butaságokkal a figyelmet a való életől, azokról a problémákról, amelyek minket napról napra foglalkoztatnak, hogy

magunknak egy jobb életet teremtsünk és elterelik a munkásosztályt az osztályharctól.

Egy évvel ezelőtt hiába harcoltunk az ilyen műsorok ellen, nem tudtunk más kulturanyagot biztosítani, ma viszont már más a helyzet, mert az OSZT által havonta kiadott „Kulturfüzetek” pótolják a multnak ezt a hiányosságát. Ezek a „Kulturfüzetek” mindig aktuális szindarabokat, verseket, dalokat és novellákat tartalmaznak, amelyek népünket új, haladó szellemben nevelik. Ezek a Kulturfüzetek román és magyar nyelven jelennek meg havonta egyszer. Áruk 50-70 lej darabonként és megrendelhetők az Udvarhelymegyei Szakszervezeti Tanács kulturoszályán.

„Ép testben ép lélek”

A kereskedelmi és magánalkalmazottak szakszervezetének közleménye.

Felhívjuk a székelyudvarhelyi kereskedelmi és magánalkalmazottak szakszervezetének tagjait, szíveskedjenek tetszésük szerinti sportágba beiratkozni Erdélyi János sport-szervezeti felelősnél (állami cipőüzlet).

Az Országos Szaktanács a sport-és testnevelés elősegítésére elrendelte, hogy a szakszervezeti csoportok saját kebelükben igyekezzenek lehetőleg mindenkit a sport valamely ágába bevonnani. Természetesen, azok a sportoló csoportok, akik eddig is valamely csoportban tevékenykedtek, tovább is folytathatják tevékenységüket, viszont minden lehető elkövetünk, hogy az ujonnan jelentkezők kedvenc sportjukat gyakorolhassák. Ezáltal reméljük, hogy minden sportágban egy minél nagyobb számú és jó sportgárdát tudunk kinevelni mely helyi, majd vidéki viszonylatban is képes lesz erejét a más helybeli szakszervezeti csoportokkal, s később más városok szakszervezeti sportolóival összemérni s ezáltal országunk sportját minél magasabb nivóra fogja emelni.

Garantált, elsőrendű

égetett téglá, cserép, kupás-cserép kapható korlátlan mennyiségben az

UMGIÖZ szövetkezetnél

A hadifogságból hazatértek külföldön maradt ingóságait vámmentesen hozhatják haza

A Magyar Népi Szövetség Központi Intézőbizottsága kérésére a pénzügyminisztérium f. hó 9-én kelt 950.156 számú rendeletével engedélyezte a volt hadifoglyok Magyarországon területén levő használt ingóságainak (ruhanemű, fehérnemű) behozatali engedély nélküli, vámmentes behozatalát.

Minden érdekeltnek külön kérelmet kell benyújtania a pénzügyminisztériumban működő vámigazgatóságához (Ministerul Finanțelor, Direcțiunea Vămilor) s a kérelemhez mellékelnie kell a behozni szándékolt tárgyak pontos leltárát.

Ez intézkedésre felhívjuk az érdekeltek figyelmét, hogy a szükséges lépéseket idejében megtehessek.

ÉLJEN A SZOVJETUNIÓ az imperiálizmus ellen, a tartós békéért és a szocializmusért küzdő harci front vezető ereje!

Erdészeti szakiskola Székelyudvarhelyen

A közoktatásügyi minisztérium Székelyudvarhelyen erdészeti szakmai iskola felállítását engedélyezte.

Ez iskolába felvehetőek mindazok a 15-18 éves ifjak, akik a népiskola IV. osztályát elvégezték és az előírt felvételi vizsgát sikerrel leteszik. A felvételi vizsga ideje november hó 5-10 között. A vizsga anyaga a népiskola alsó tagozatából írásbeli és szóbeli (magyar nyelv, számtan és román történelem.)

Az első osztályba a volt állandó jellegű erdőőri iskola növendékei felvételi vizsga nélkül iratkozhatnak be. A beiratkozottak 70 százaléka munkás és szegény földmunkás gyermeke és a fasiszta terror áldozatainak gyermekei, továbbá a hadiárva és kollektív szerződéses alkalmazottak gyermekei.

Mi történik a nagyvilágban?

Kül- és belpolitikai tájékoztató

J. V. Sztálin nagyjelentőségű nyilatkozata

A „Pravda” tudósítójának kérdéseire J. V. Sztálin a berlini kérdérről és a békéről tett nagy horderejű nyilatkozatot. Ebből a nyilatkozatból megtudjuk, hogy a berlini kérdésben augusztusban a nagyhatalmak között Moszkvában megállapodás jött létre, amit azonban a nyugati imperiálista hatalmak megszegtek, amint megszegtek a később Párisban megkötött egyezményt is. Az imperiálista nagyhatalmak mindegyikét az akarják kimutatni, hogy a Szovjetunióval nem lehet együttműködni, hogy újabb háború van szükség. A háborús uszítók félnek a Szovjetunióval való meg egyezéstől, de politikai mesterkedéseik csak szégyenletes kudarccal végződhetnek.

A nyilatkozatnak a külföldi sajtóban is nagy visszhangja volt, a demokratikus lapok J. V. Sztálint, mint a békefront vezérét ünnepeleik.

Összeesküvők, kémek és szabotálók csoportja a bukaresti hadbíró-ság előtt

Tizenegy nagytőkés, magasrangú katonatiszt, tanár és ügyvéd állt a bukaresti hadbíró-ság előtt: Alexandru Popp mérnök, a Resica-művek vezérigazgatója, Ioan Bujoiu mérnök, nagyiparos (a szentkeresztbányai vasgyár is az ő tulajdonát képezte, nevét jól ismerik az ottani munkások), Gheorghe Manu egyetemi tanár, volt vasgárdista vezető, Nicolae Mărgineanu volt egyetemi tanár, Dimitrie Gheorghiu mérnök, a Creditul Minier volt vezérigazgatója, Alexandru Balș mérnök, nagytőkés, a Petroșani-vállalat volt vezérigazgatója, Horia Măcelaru volt tengernagy, Gheorghe Bontilă tanár, Nicolae Patrașcu tanár, a legiónárius mozgalom volt főtitkára, Eugen Teodorescu ügyvéd, az amerikaiak fizetett kémje és Nistor Chioreanu ügyvéd. Az egyik főbűnös Max Auschnitt mérnök, ismert nagyiparos külföldre szökött, így felette távollétben itélkezik a hadbíró-ság.

A vádlott nagyiparosok és vezérigazgatók országunk nagyiparának koronázatlan királyai voltak, amíg az államosítással uralmuktól meg nem fosztották őket. A kizsákmányoló osztálynak eme jellegzetes alakjai népi demokráciánk létrejötté már annak megalakulásakor. Amíg a nagyvállalatokat ők igazgatták, addig tervszerű szabotázs-cselekményekkel akadályozták meg az ország gazdasági fejlődését. Tudatosan gátolták a termelést, hogy ezzel gazdasági válságba sodorják népi demokráciánkat. Ezen kívül külföldi irányításra és az imperiálista hatalmak pénzsegítségével terrorcsapatokat próbáltak megszervezni, hogy terrorcselekményekkel borítsák fel az ország rendjét. Kémkedtek a háborúra uszító imperiálisták javára, gazdasági és katonai titkokat bocsátva rendelkezésükre. A nagyiparosok pénzelték a terrorcsapat-szervezőket. Tehát minden cselekedetükkel az ország békéjét és a népi demokráciát akarták megdönteni.

A tanuvallomásokból világosan bontakoztak ki a vádiratban körvo-

nalazott bűncselekmények, valóságos rémregény. Az osztályharcnak a kizsákmányoló nagytőkések által használt eszközei romba akarták dönteni az egész országot. Amíg a munkások nélkülözések között dolgoztak az ország ujjaépítésén, a nagytőkések azon dolgoztak, hogy a termelést megakadályozzák, egéni és tömegterror-cselekményeket készítettek elő, kémkedtek, volt fasisztákból terrorcsapatokat szerveztek, azokat pénzelték, hogy polgárháborút robbantsanak ki és államcsínyrel magukhoz ragadják a hatalmat. Mindezt azért, hogy a munkásokat kizsákmányoló tevékenységüket tovább folytathassák.

Az ország munkássága felháborodással értesült az összeesküvők tevékenységéről és tömeggyűléseken követelte a bűnösök példás megbüntetését.

A nagyarányú bűnperben elhangzott ítélet igazságosan és közmegelegedést kelteve sújtott le a bűnösökre, mert Max Auschnitt, Alexandru Pop, Ion Bujoiu, Manu Gheorghe, Macelariu Horia, Patrașcu Nicolae, Teodorescu Eugen vádlottakat életfogytiglani kényszermunkára, Margineanu Nicolaét 25 évi, Gheorghiu Dimitriét és Chioreanu Nistor 20—20 évi, Balș Alexandrut és Bontila Gheorghét 15—15 évi kényszermunkára ítélte a bíróság, s ezenkívül valamennyi elítéltet súlyos mellékbüntetésekre is.

A református egyház országos zsinata

Vásárhelyi János püspök vezetésével összeült a református egyház országos zsinata, hogy az új vallásügyi törvény által teremtett helyzetet megbeszéljék. A zsinat a Népköztársaság Elnökségéhez intézett táviratában megállapította, hogy a református egyház bizalommal és hűséggel illeszkedik be a Népköztársaság életrendjébe és ki óhajtja venni a részét a nép javát szolgáló építőmunkából, az evangélium hirdetésével kívánja szolgálni a szociális állam javát, a felekezetek és a népek közötti testvéri megértést és összefogást szolgálva. A zsinat az egyházi alkotmányt, a lelkész-képzést stb. összhangba hozta a demokratikus vallásügyi törvénnyel, elhatározva, hogy ezután nők is lehetnek papok.

Az unitárius egyházi főtanács rendkívüli ülése

Az unitárius egyházi főtanács a vallásügyi törvénynek megfelelő új egyházi alaptörvénytervezetet elfogadta.

— **Égében befejeződtek a vetési munkálatok.** Égében a jegyző, a Magyar Népi Szövetség és a Román Munkáspárt vezetőinek felvilágosító munkája folytán a község egész lakossága megértette az őszi vetési csata fontosságát. A község gazdaközönsége, mint egy ember fogott hozzá október 11-én a vetési munkálatokhoz, amelyeket október 20-ig be is fejeztek. A vetési-kampány alatt szép munkát fejtettek ki a Román Munkáspárt tagjai, valamint a község szegény dolgozó parasztsága.

Udvarhelymegye a vetési csatában

Az előirányzatoknak megfelelően Udvarhely-megyében az őszi gabonával 17.370 hektárt kellett bevetni, mégpedig 16.000 hektárt búzával, 1250 hektárt rozssal, 100 hektárt árpával és 20 hektárt őszi búkkönnyel. Október 31-ig az előirányzott területnél 7,4 százalékkal nagyobb területet vetettek be a megye öntudatos gazdáit.

Voltak azonban olyan községek is, mint Szentábrahám, Gagy, Csekefalva, Vargyas, Olasztelek, Siklód, Rugonfalva, Betfalva, Nagykele, Kiskede, Zetelaka, Fenyéd és Székelykeresztúr város, ahol nagyobb számban vannak zsiros gazdák, ezek megpróbálták a vetési munkálatokat megzavarni. Rá akarták venni a lakosságot, hogy ne vessen idejében és gátolták a munka jó véghezvitelét. Az osztályharcot folytató kizsákmányoló zsiros gazdák tudták, hogy a vetési csata sikere a reményeiket tépi szét és ezért próbálták megakadályozni a munka zavartalan menetét.

Azonban a munkásosztály itt is sietett a parasztság segítségére, mert irányítói révén feltárta a falu lakossága előtt ezekben a nagygazdáknak a számításait és megmutatta a szegényparasztnak és kisbirtokosoknak, mit kíván a létérdekük. Így sikerült ezekben a községekben is nagy nehézségek árán megvalósítani a vetési tervet.

Nehezen mentek a munkák Lovéte községben is. Végül is csak

ugy tudták az előírt vetést befejezni, hogy Homoródalmás lakossága 70 igával sietett az elmaradt falu segítségére és mintegy 52 hektárnyi területet szántottak fel és vetettek be elmaradt szomszédaik helyett.

Voltak azonban olyan községek is, amelyek megértették az idők szavát, nem vonakodtak a legnehezebb körülmények között sem a vetési munkálatoktól. Így különösen kitűntek a székelyudvarhelyi alsó-járás községei, mert itt a járási vetési bizottság is elvégezte idejében a szükséges felvilágosító munkát. Az egyes községek közül kitűntek Felsőboldogfalva, Hodgya, Mátişfalva, Ábránfalva, Kecsetkisfalud, Enlaka, Homoródalmás, Nagysolymos és Kis-solymos.

Összegezve az eredményeket, azt látjuk, hogy Udvarhely-megyében a szabotáló kulák gazdák tevékenysége ellenére is sikerült az őszi vetési tervet eredményesen befejeznie a dolgozó parasztságnak, sőt az előirányzott mennyiséget felül is múlták s ezzel megmutatták, hogy öntudatosan dolgoznak Népköztársaságunk megerősítésén és ezzel a szocializmus utjának építésén.

x **Figyelem!** Kalapját divatosan a »ZIZI« női kalapszalomban alakítják át, Székelyudvarhely, Rákóczi ut 30. szám alatt. Gyors és pontos kiszolgálás.

Éljen a Román Népköztársaság, a kétkézi és szellemi dolgozók hazája!

Döntés a szovjet-émlékmű-pályázat ügyében

F. hó 2-án, kedden döntött a bíráló bizottság annak a szoborpályázatnak az ügyében, amelyet egy Székelyudvarhelyen felállítandó szovjet-émlékmű tervére hirdetett a vármegye vezetősége. Az emlékmű létesítésére 250.000 lejű utalt ki a belügyminisztérium, ez az összeg volt az anyagi alapja a pályázat meghirdetésének.

A pályázat általában eredményesnek mondható. Több olyan terv érkezett be, amely több kevesebb változtatással, vagy nagyjában-egészben is alkalmasnak mutatkozik arra, hogy Románia közönségének a Szovjetunió iránti, a szovjet-hadsereg és kultura iránti tiszteletét, háláját maradandó módon kifejezze. A bíráló bizottságnak ezért nem volt könnyű feladata a választás a tervek között.

A szavazás eredménye az volt, hogy a bíráló bizottság két pályatervet minősített a legértékesebbnek, megvalósításra is érdemesnek. Az egyik a 3. sz. terv, Verestói Árpád műve, amely egy szovjet-csillagot erős lendülettel magasra tartó, meztelen férfit ábrázol, a másik az 5. sz. pályamű, Benczédi Sándor és Haáz Sándor közös terve, egy emelt fővel, öntudattal egymás mellett álló szovjet-férfi és nő, kezükben sarlóval és kalapáccsal, kettőjük között leroskadó sebesült férfialakkal. A bizottság ezt a két pályatervet lefényképezte és a képeket végső döntés céljából felterjeszti a minisztériumhoz.

Különböző pályatervek közül a

bizottság még többet is talált figyelemre és dicséretre méltónak: Haáz Sándor külön készített szoborcsoportját és Teleki József tervét, mely egy szovjet-katonát ábrázol.

Új vezetőség a város élén

A fejlődés törvényszerűsége szükségessé teszi állandóan újabb és újabb káderek nevelését. Ez azonban nem azt jelenti, hogy a meglévő káderek nem lennének megfelelők, hanem természetes az, hogy eme káderek utánpótlásáról az állandó fejlődésnek megfelelőleg gondoskodni kell.

Ennek a fejlődési folyamatnak eredményeképpen Székelyudvarhely város vezetőségében is személyi változások történtek. Dobos Ferenc polgármester, aki a felszabadulás utáni években városunk élén állt s ez idő alatt is bizonyosságot tett felkészültségéről, marxista eszméktől fűtött, meggyőződéses osztályharcos öntudataról, az eszme továbbvitelére érdekében más munkakörben kapott beosztást. Helyébe Ágoston Sándor került polgármesternek, aki ugyan-csak felkészült arra, hogy méltó utódja legyen Dobos Ferencnek. Az alpolgármesteri széket betöltő Réty Imre doktort, akinek fáradhatatlan munkavállalása ismeretes, Szász Elemér volt alsósófalvi jegyző váltotta fel, aki kétségen kívül meg fogja tenni mindazt, amit a szocializmus megvalósításáért, a végső győzelem biztosításáért joggal elvárunk tőle.